

Biện pháp quản lý hoạt động dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản ở các trường Trung cấp Cảnh sát Nhân dân theo định hướng phát triển năng lực thực hiện

Triệu Thị Thu

Email: triethuttcp@gmail.com
 Trưởng Cán bộ Thanh tra - Thanh tra Chính phủ
 Đường Đức Thắng, phường Đức Thắng,
 quận Bắc Từ Liêm, Hà Nội, Việt Nam

TÓM TẮT: Trên cơ sở khái quát những vấn đề lí luận về quản lý dạy học các môn Nghiệp vụ cơ bản ở các trường Trung cấp Cảnh sát Nhân dân theo định hướng phát triển năng lực thực hiện, qua phương pháp điều tra bằng phiếu hỏi trên 98 cán bộ quản lí, giáo viên, tác giả bài báo khái quát bức tranh thực trạng về vấn đề này, tạo cơ sở khoa học và thực tiễn để đề xuất 06 biện pháp góp phần nâng cao hiệu quả quản lý hoạt động dạy học các môn Nghiệp vụ cơ bản ở các trường Trung cấp Cảnh sát Nhân dân theo hướng phát triển năng lực thực hiện, bao gồm: Tổ chức giáo dục nâng cao nhận thức, trách nhiệm cho cán bộ quản lí, giáo viên, học viên về dạy và học môn Nghiệp vụ cơ bản theo định hướng phát triển năng lực thực hiện; Tổ chức xây dựng chương trình, kế hoạch dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản theo định hướng phát triển năng lực thực hiện; Chỉ đạo đổi mới phương pháp, hình thức dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản theo định hướng phát triển năng lực thực hiện; Chỉ đạo sử dụng phương tiện kĩ thuật hiện đại trong dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản ở các trường Trung cấp Cảnh sát Nhân dân; Chú trọng xây dựng môi trường sư phạm và đảm bảo các điều kiện cho hoạt động dạy và học môn Nghiệp vụ cơ bản theo định hướng phát triển năng lực thực hiện; Thường xuyên kiểm tra, đánh giá hoạt động dạy và học môn Nghiệp vụ cơ bản theo định hướng phát triển năng lực thực hiện.

TỪ KHÓA: Hoạt động dạy học, quản lý hoạt động dạy học, môn Nghiệp vụ cơ bản.

→ Nhận bài 10/4/2022 → Nhận bài đã chỉnh sửa 24/4/2022 → Duyệt đăng 15/5/2022.

DOI: <https://doi.org/10.15625/2615-8957/12210509>

1. Đặt vấn đề

Để đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ giáo dục và đào tạo trong bối cảnh hiện nay, các trường Trung cấp Cảnh sát Nhân dân phải không ngừng đổi mới, nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện. Những năm qua, Đảng ủy, Ban Giám hiệu các trường Trung cấp Cảnh sát Nhân dân rất coi trọng quản lý hoạt động dạy học nói chung và quản lý hoạt động dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản nói riêng. Chất lượng giáo viên về cơ bản đã đáp ứng ngày càng tốt hơn mục tiêu, yêu cầu giáo dục và đào tạo của nhà trường. Tuy nhiên, trình độ năng lực sư phạm của một số giáo viên dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản vẫn còn bộc lộ những hạn chế nhất định; chuyên môn, nghiệp vụ sư phạm còn nhiều mặt hạn chế. Việc vận dụng các phương pháp giảng dạy tích cực còn chưa nhiều; tổ chức hướng dẫn học tập cho học viên tự học còn nhiều hạn chế. Giáo viên vẫn còn nặng về sử dụng phương pháp dạy học truyền thống. Điều này dẫn tới tình trạng truyền thụ tri thức một chiều. Người học không phát huy được tính sáng tạo do chủ yếu làm theo hướng dẫn của thầy, thiếu khả năng suy nghĩ độc lập và giải quyết các vấn đề thực tiễn, không có khả năng tự học và thói quen tự tìm tri thức để học, thiếu kĩ năng làm việc nhóm do học một cách thụ động. Công tác

quản lý hoạt động này cũng còn nhiều hạn chế, bất cập. Chính vì vậy, việc nghiên cứu, tìm ra các biện pháp nâng cao chất lượng hoạt động dạy học và quản lý hoạt động dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản ở các trường Trung cấp Cảnh sát Nhân dân theo định hướng phát triển năng lực thực hiện là một xu thế và yêu cầu cấp thiết. Nghiên cứu về giáo dục và đào tạo nói chung, hoạt động dạy học nói riêng theo định hướng phát triển năng lực thực hiện là vấn đề nhận được sự quan tâm của nhiều nhà khoa học, trong đó có thể kể đến một số tác giả tiêu biểu như: William E. Blank “*Handbook for Developing Competency - Based Training Programs*” [1]; John W Burke “*Competency Based Education and Training*” [2]; Shirley Fletcher “*Competence - Based Assessment Techniques*” [3]; Harris, R., Guthrie, H., Hobart, B., & Lundberg, D “*Competency - Based Education and Training: Between a Rock and a Whirlpool*” [4]; Nguyễn Đức Trí “*Tiếp cận đào tạo nghề dựa trên năng lực thực hiện và việc xây dựng tiêu chuẩn nghề*” [5]; Cao Danh Chính “*Dạy học theo tiếp cận năng lực thực hiện ở các trường Đại học Sư phạm kĩ thuật*” [6]. Có thể khẳng định rằng, việc nghiên cứu và triển khai dạy học theo định hướng phát triển năng lực thực hiện đã được tiến hành từ rất sớm ở một số nước công nghiệp phát

triển do có những ưu điểm phù hợp với yêu cầu thực tế của đào tạo nghề nghiệp. Tuy nhiên, ở Việt Nam, các công trình nghiên cứu về dạy học theo định hướng phát triển năng lực thực hiện rất ít.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Lí luận về quản lí hoạt động dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản ở các trường Trung cấp Cảnh sát Nhân dân theo định hướng phát triển năng lực thực hiện

Môn Nghiệp vụ cơ bản là môn học trong đào tạo ở các trường Trung cấp Cảnh sát Nhân dân nhằm trang bị cho học viên những kiến thức về chuyên môn, nghiệp vụ cơ bản nghề nghiệp tương lai theo chuyên ngành, rèn luyện kĩ năng, kĩ xảo, thành thạo nghiệp vụ, ý thức tổ chức kỉ luật cao, tác phong chính quy giúp cho học viên có khả năng hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ được giao, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới.

Hoạt động dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản ở trường Trung cấp Cảnh sát Nhân dân theo định hướng phát triển năng lực thực hiện là sự tổ chức, phối hợp thống nhất giữa hoạt động người dạy và hoạt động của người học nhằm trang bị kiến thức, kĩ năng, kĩ xảo chuyên môn, nghiệp vụ cơ bản, phù hợp với chuyên ngành đào tạo, góp phần thực hiện tốt mục tiêu yêu cầu đào tạo của nhà trường.

Năng lực thực hiện là khả năng thực hiện được các hoạt động (nhiệm vụ, công việc) theo tiêu chuẩn đặt ra. Năng lực thực hiện được coi như là sự tích hợp của kiến thức - kĩ năng - thái độ làm thành khả năng thực hiện một công việc trong thực tiễn.

Quản lí hoạt động dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản ở trường trung cấp theo định hướng phát triển năng lực thực hiện là sự tác động của chủ thể quản lí nhà trường đến toàn bộ hoạt động dạy và học nhằm đạt được chất lượng và hiệu quả, đáp ứng mục tiêu yêu cầu đào tạo. Các nội dung quản lí hoạt động dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản ở các trường Trung cấp Cảnh sát Nhân dân theo định hướng phát triển năng lực thực hiện bao gồm:

- *Quản lí mục tiêu, chương trình, kế hoạch dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản theo định hướng phát triển năng lực thực hiện*: Xác định mục tiêu hoạt động dạy học được coi là vấn đề quan trọng hàng đầu. Mục tiêu dạy học chính là cái đích cần đạt được trong quá trình dạy học ở nhà trường. Trên cơ sở quán triệt mục tiêu giáo dục, đào tạo của nhà trường, mục tiêu dạy học, giúp cho cán bộ quản lí, giáo viên, học viên có nhận thức sâu sắc, nắm chắc được mục tiêu tổng quát về phẩm chất và năng lực, trên tất cả các mặt: kiến thức, kĩ năng và thái độ. Đồng thời, giúp học viên hiểu rõ mục tiêu của môn học; căn cứ vào đó để học viên xác định rõ mục tiêu học tập phù hợp với bản thân.

Đối với giáo viên của nhà trường, việc xác định đúng mục tiêu giảng dạy có ý nghĩa rất lớn đối với quá trình đào tạo, đồng thời quan hệ mật thiết với việc lập kế

hoạch giảng dạy. Cán bộ quản lí, giáo viên phải nắm vững chương trình môn học, kế hoạch giảng dạy trong từng ngày, từng tuần và cả khóa học, các bài học lí thuyết, bài dạy thực hành, thời gian tiến trình giảng dạy. Tiếp theo là phổ biến đề quán triệt, hướng dẫn cho học viên xây dựng kế hoạch học tập, phù hợp, sát thực và khả thi. Trên cơ sở đó tổ chức cho học viên thực hiện kế hoạch học tập của cá nhân một cách nghiêm túc.

- *Quản lí nội dung dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản theo định hướng phát triển năng lực thực hiện*.

Nội dung dạy học là hệ thống tri thức, kĩ năng, hệ thống giá trị mà người học cần tiếp thu, lĩnh hội trong quá trình học tập. Quản lí nội dung dạy học của giáo viên là quản lí hệ thống tri thức, kĩ năng, giá trị cần thiết mà học viên phải lĩnh hội theo nội dung chương trình và theo mục tiêu đã xác định. Quản lí nội dung dạy học nói chung và nội dung dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản đòi hỏi phải kiểm soát được nội dung dạy học môn học, bảo đảm phù hợp với mục tiêu, yêu cầu đào tạo của nhà trường. Tạo điều kiện cho giáo viên nắm chắc lịch trình giảng dạy, khối lượng kiến thức, kĩ năng tiếp cận được hệ thống giáo trình, giáo khoa, tài liệu tham khảo tương ứng với nội dung dạy học.

- *Quản lí phương pháp, hình thức tổ chức dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản theo định hướng phát triển năng lực thực hiện*.

Quản lí phương pháp, hình thức tổ chức dạy học của giáo viên là một nội dung quan trọng trong quản lí giáo dục nhà trường, nhằm đảm bảo cho giáo viên có được phương pháp, hình thức dạy học phù hợp đạt được hiệu quả cao. Phương pháp, hình thức tổ chức dạy học của giáo viên có quan hệ mật thiết với nội dung dạy học và mục tiêu dạy học. Có được phương pháp dạy học tối ưu đó là điều kiện để chuyển tải tốt nội dung và đạt tới mục tiêu dạy học đã xác định. Mỗi nội dung dạy học cụ thể đòi hỏi phải lựa chọn những phương pháp, hình thức dạy học tương ứng.

Trong quản lí, phương pháp, hình thức học tập của học viên cũng có nghĩa là tạo ra điều kiện môi trường sư phạm cho học viên học tập tốt, giúp cho họ biết học hỏi, tìm tòi, khám phá, đúc rút kinh nghiệm để có được các phương pháp học tập phù hợp, tiếp cận các phương pháp mới, hiện đại.

- *Quản lí phương tiện, trang thiết bị kĩ thuật bảo đảm cho hoạt động dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản*.

Phương pháp giảng dạy của giáo viên có quan hệ chặt chẽ với phương tiện, trang thiết bị kĩ thuật phục vụ cho hoạt động dạy học. Hoạt động dạy học của giáo viên có liên quan rất nhiều đến cơ sở vật chất, phương tiện, trang thiết bị kĩ thuật, kể cả các loại cơ sở vật chất, phương tiện, công cụ thông thường như: sách giáo khoa, giáo trình, tài liệu... và cả phương tiện, trang thiết bị kĩ thuật tiên tiến, hiện đại. Vì vậy, đòi hỏi công tác quản lí cơ sở vật chất, trang thiết bị phải được quản

lí chặt chẽ, chu đáo, đảm bảo đủ cơ sở vật chất thiết yếu cho hoạt động dạy và học.

- *Kiểm tra, đánh giá hoạt động dạy - học môn Nghiệp vụ cơ bản theo định hướng phát triển năng lực thực hiện*

Kiểm tra, đánh giá trong hoạt động quản lí là khâu có vị trí, vai trò rất quan trọng, thông qua đó để phát hiện kịp thời, điều chỉnh chính xác đối với mọi sai lệch của hoạt động giáo dục; đồng thời cũng là căn cứ để đối chiếu với mục tiêu đã đề ra ban đầu. Kiểm tra, đánh giá giúp nhà quản lí xác định diễn biến và các nguyên nhân hiện trạng, từ đó kịp thời khắc phục những hạn chế, khuyết điểm trong hoạt động dạy học của giáo viên. Kết quả dạy học phản ánh sự trưởng thành về trình độ, kiến thức, kĩ năng, kĩ xảo và thái độ của học viên theo mục tiêu đào tạo, đồng thời là thước đo đánh giá chất lượng học tập của học viên. Vì vậy, trong quá trình quản lí, cần phải coi trọng việc theo dõi, nắm bắt, xem xét, đánh giá một cách khách quan, khoa học, công bằng, chính xác về kết quả học tập của học viên.

2.2. Thực trạng quản lí hoạt động dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản ở các trường Trung cấp Cảnh sát Nhân dân theo định hướng phát triển năng lực thực hiện

2.2.1. Tổ chức khảo sát thực trạng

- *Mục đích khảo sát:* Nhằm thu thập những thông tin về thực trạng quản lí hoạt động dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản ở các trường Trung cấp Cảnh sát Nhân dân theo định hướng phát triển năng lực thực hiện.

- *Nội dung khảo sát:* Thực trạng hoạt động dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản ở các trường Trung cấp Cảnh sát

Nhân dân theo định hướng phát triển năng lực thực hiện.

Đối tượng, địa điểm, thời gian khảo sát: Chúng tôi tiến hành khảo sát 98 khách thể là cán bộ quản lí các phòng, ban giám hiệu trường và giáo viên ở 3 trường Trung cấp Cảnh sát Nhân dân trong thời gian từ tháng 3 đến tháng 4 năm 2022.

- *Phương pháp khảo sát:* Để thu thập các thông tin về thực trạng quản lí hoạt động dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản ở các trường Trung cấp Cảnh sát Nhân dân theo định hướng phát triển năng lực thực hiện, chúng tôi sử dụng phương pháp điều tra bằng phiếu hỏi.

- *Cách thức xử lí số liệu và thang đo:* Các thông tin định tính được phân tích, tổng hợp để đưa ra đặc điểm chung. Các thông tin định lượng được xử lí theo các công thức thống kê toán học. Sử dụng công thức tính giá trị trung bình để xử lí số liệu thu được từ thực trạng của vấn đề nghiên cứu. Thang đo khoảng được sử dụng trong các câu hỏi về mức độ, tần suất có giá trị từ nhỏ nhất là 1, lớn nhất là 5 và giá trị khoảng cách là 0.8. Ý nghĩa của giá trị trung bình \bar{X}_1 đối với thang đo khoảng được liệt kê ở Bảng 1:

2.2.2. Kết quả khảo sát

Tổng hợp kết quả khảo sát về thực trạng quản lí hoạt động dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản ở các trường Trung cấp Cảnh sát Nhân dân theo định hướng phát triển năng lực thực hiện được thể hiện ở Bảng 2.

Kết quả nghiên cứu thu được ở Bảng 2 cho thấy: Các khách thể tham gia khảo sát đều khẳng định các nội dung quản lí trên đây đều được cán bộ quản lí trường Trung cấp Cảnh sát Nhân dân triển khai đầy đủ trong

Bảng 1: Thang đo khoảng theo giá trị trung bình

Giá trị \bar{X}	1 - 1.80	1.81 - 2.60	2.61 - 3.40	3.41 - 4.20	4.21-5.00
Mức độ quan trọng	Kém	Yếu	Trung bình	Khá	Tốt

Bảng 2: Kết quả khảo sát thực trạng quản lí hoạt động dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản ở các trường Trung cấp Cảnh sát Nhân dân theo định hướng phát triển năng lực thực hiện

TT	Nội dung quản lí	Mức độ kết quả					\bar{X}	Thứ bậc
		Kém	Yếu	Trung bình	Khá	Tốt		
1	Xây dựng kế hoạch hoạt động dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản ở các trường Trung cấp Cảnh sát Nhân dân	0	40	55	3	0	3.38	1
2	Quản lí thực hiện chương trình, nội dung dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản	0	38	54	6	0	3.33	3
3	Chỉ đạo đổi mới phương pháp, hình thức tổ chức dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản	0	29	60	9	0	3.20	5
4	Quản lí hoạt động dạy của giáo viên và hoạt động học của học viên	0	44	51	11	0	3.31	4
5	Quản lí các điều kiện đảm bảo cho dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản	0	38	55	5	0	3.34	2
6	Kiểm tra, đánh giá kết quả dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản	0	21	68	9	0	3.12	6
\bar{X} chung							3.26	

thực tiễn quản lý hoạt động dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản theo định hướng phát triển năng lực thực hiện ở các nhà trường, song kết quả đạt được mới ở cận trên của mức “Trung bình” với \bar{X} chung cho năm mức độ là 3,26. Nguyên nhân dẫn đến thực trạng kết quả quản lý hoạt động dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản ở các trường Trung cấp Cảnh sát Nhân dân theo định hướng phát triển năng lực thực hiện nêu trên theo những thông tin khảo sát thu được có liên quan đến sự tồn tại về nhận thức của một bộ phận cán bộ quản lý, giáo viên, học viên; những tồn tại của quá trình tổ chức xây dựng chương trình, kế hoạch dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản theo định hướng phát triển năng lực thực hiện, chỉ đạo đổi mới phương pháp, hình thức dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản theo định hướng phát triển năng lực thực hiện, chỉ đạo sử dụng phương tiện kỹ thuật hiện đại trong dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản ở các trường Trung cấp Cảnh sát Nhân dân, xây dựng môi trường sư phạm và đảm bảo các điều kiện cho hoạt động dạy, học môn Nghiệp vụ cơ bản theo định hướng phát triển năng lực thực hiện, hoạt động kiểm tra - đánh giá hoạt động dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản theo định hướng phát triển năng lực thực hiện.

2.3. Một số biện pháp quản lý hoạt động dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản ở các trường Trung cấp Cảnh sát Nhân dân theo định hướng phát triển năng lực thực hiện

2.3.1. Biện pháp 1: Tổ chức giáo dục nâng cao nhận thức cho cán bộ quản lý, giáo viên, học viên về dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản theo định hướng phát triển năng lực thực hiện

- **Mục tiêu:** Biện pháp này được thực hiện nhằm giúp cán bộ quản lý, giáo viên và học viên trường Trung cấp Cảnh sát Nhân dân nhận thức rõ trách nhiệm của mình trong quản lý hoạt động dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản để thực hiện tốt mục đích, nhiệm vụ, nội dung dạy học môn học theo định hướng phát triển năng lực thực hiện.

- **Nội dung và cách thức thực hiện:** Hiệu phó phụ trách chuyên môn trường Trung cấp Cảnh sát Nhân dân cần tổ chức chỉ đạo cán bộ quản lý, giáo viên, học viên thực hiện theo tinh thần Nghị quyết 29 về Đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục và đào tạo trong điều kiện toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế. Tổ chức trao đổi, thảo luận về mục đích, vai trò, tầm quan trọng môn Nghiệp vụ cơ bản và quản lý dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản theo định hướng phát triển năng lực thực hiện, có thể lồng ghép trong các buổi sinh hoạt tập trung hoặc có thể tổ chức các buổi sinh hoạt chuyên đề nhằm phát huy được tính tích cực, tự giác, sáng tạo của đội ngũ cán bộ quản lý, giáo viên, học viên ở các trường Trung cấp Cảnh sát Nhân dân.

Phó hiệu trưởng phụ trách chuyên môn chỉ đạo bộ môn Nghiệp vụ cơ bản ở các trường Trung cấp Cảnh sát Nhân dân tổ chức sinh hoạt tổ chuyên môn hàng tháng để nghiên cứu kỹ mục tiêu, nội dung, phương pháp, hình

thức tổ chức dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản theo định hướng phát triển năng lực thực hiện. Thường xuyên phát động các phong trào thi đua nhân các ngày lễ lớn trong năm: ngày Nhà giáo Việt Nam 20 tháng 11, ngày truyền thống của nhà trường để phát động phong trào thi đua dạy tốt và học tốt môn Nghiệp vụ cơ bản.

Ban giám hiệu, giáo viên bộ môn Nghiệp vụ cơ bản cần thường xuyên giáo dục, xây dựng động cơ, ý thức trách nhiệm trong học tập cho học viên. Bồi dưỡng cho học viên phương pháp học tập lý thuyết, kỹ năng thực hành, thực hiện học mọi lúc, mọi nơi; kết hợp chặt chẽ giữa vừa hoàn thành nhiệm vụ chuyên môn với nâng cao kết quả học tập; quản lý tốt hoạt động học của học viên.

2.3.2. Biện pháp 2: Tổ chức xây dựng chương trình, kế hoạch dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản theo định hướng phát triển năng lực thực hiện

- **Mục tiêu:** Biện pháp này được thực hiện nhằm nâng cao chất lượng dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản theo định hướng phát triển năng lực thực hiện trong các trường Trung cấp Cảnh sát Nhân dân hiện nay.

- **Nội dung và cách thức thực hiện:** Phó hiệu trưởng phụ trách chuyên môn chỉ đạo nghiên cứu đầy đủ các văn bản, chỉ thị, những quy định hướng dẫn của cơ quan quản lý cấp trên, đồng thời tham gia đầy đủ các lớp tập huấn về vấn đề quản lý, chỉ đạo, tổ chức thực hiện; quán triệt yêu cầu, nhiệm vụ được đề ra bởi lãnh đạo, quản lý cấp trên và cơ quan lãnh đạo cùng cấp. Trên cơ sở đó xây dựng kế hoạch cụ thể cho trường mình và tổ chức quản lý các khâu, các bước của hoạt động dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản của giáo viên; phổ biến tuyên truyền cho cán bộ cấp dưới, giáo viên, học viên cùng thực hiện. Phó hiệu trưởng phụ trách chuyên môn cần nắm chắc đặc điểm và thực trạng chất lượng dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản của giáo viên trong trường mình, đồng thời phải tổ chức và quản lý chặt chẽ các nhân tố của quá trình dạy học như: mục tiêu, nội dung, phương pháp, hình thức tổ chức dạy học theo định hướng phát triển năng lực thực hiện và các điều kiện đảm bảo cho hoạt động dạy học môn học này.

Hiệu trưởng và các chủ thể quản lý phải xác định được các nguồn lực cần thiết cho việc thực hiện kế hoạch: Bao gồm cả nguồn lực bên trong và bên ngoài về con người, tài chính, cơ sở vật chất, thông tin, tài liệu và phương tiện kỹ thuật dạy học... phục vụ hoạt động dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản theo định hướng phát triển năng lực thực hiện.

Phó hiệu trưởng phụ trách chuyên môn, tổ trưởng bộ môn Nghiệp vụ cơ bản, các giáo viên phải thường xuyên tìm kiếm thông tin liên quan đến công việc quản lý; phải tự bồi dưỡng thường xuyên để nắm chắc mục tiêu dạy học,... như vậy mới có đủ khả năng tổ chức, quản lý hoạt động dạy học với nhiều tình huống mới xuất hiện trong thực tiễn hoạt động dạy học hiện nay.

2.3.3. Biện pháp 3: Chỉ đạo đổi mới phương pháp, hình thức dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản theo định hướng phát triển năng lực thực hiện

- **Mục tiêu:** Biện pháp này được thực hiện nhằm giúp giáo viên lựa chọn và sử dụng phối hợp hiệu quả các phương pháp và hình thức tổ chức dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản theo định hướng phát triển năng lực thực hiện, góp phần phát huy tính tích cực chủ động sáng tạo của học viên trong học tập, rèn luyện để phát triển năng lực.

- **Nội dung và cách thức thực hiện:** Dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản luôn phải đặt ra mục tiêu “kép” để chi phối toàn bộ nội dung, phương pháp và hình thức dạy học, có như vậy mới đạt hiệu quả vừa đáp ứng trình độ kiến thức chuyên môn, vừa đáp ứng với nhiệm vụ của người cán bộ sĩ quan cảnh sát sau khi ra trường. Giáo viên phải cụ thể mục tiêu và nội dung dạy học trong từng bài học, tiết học. Các đơn vị chuyên môn trong nhà trường phải cụ thể hóa mục tiêu dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản theo hướng phát triển năng lực thực hiện thành chương trình, kế hoạch công tác trong học kì, năm học. Các cơ quan chức năng cần cụ thể hoá mục tiêu đào tạo thành các tiêu chí cụ thể theo từng học kì, năm học, đặc biệt coi trọng mục tiêu công tác và thực hành chức trách, nhiệm vụ được giao.

Giáo viên giảng dạy môn Nghiệp vụ cơ bản phải định hướng nội dung dạy học phù hợp và phản ánh được sự phát triển của thực tiễn, đồng thời quán triệt đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước và chiến lược phát triển nguồn nhân lực thời kì đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Vạch ra được phương hướng, cách thức vận dụng kiến thức vào các hoàn cảnh, nhiệm vụ cụ thể, sát với việc thực hiện chức trách, nhiệm vụ chức trách đảm nhiệm sau khi ra trường.

Nhà trường cần tích cực đổi mới chương trình, nội dung, phương pháp đào tạo. Các chương trình đào tạo cần được xây dựng mới; tiếp tục rà soát, bổ sung và điều chỉnh cho phù hợp với đối tượng, khắc phục sự trùng lặp về nội dung giữa các loại hình và giữa các môn học. Chương trình, nội dung đào tạo phải bảo đảm theo tinh thần chuẩn hóa, hiện đại hóa, phát triển năng lực người học. Nội dung dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản phải đảm bảo sự cân đối giữa lý thuyết và thực hành.

Phó hiệu trưởng phụ trách chuyên môn chỉ đạo định hướng mục tiêu dạy học trong quá trình soạn giáo án của giáo viên. Ngoài ra, giáo viên cần chú trọng mục tiêu phát triển năng lực người học qua mỗi bài dạy; định hướng cho giáo viên lựa chọn, sử dụng các phương pháp dạy học, hình thức tổ chức dạy học có ưu thế trong phát triển năng lực người học, hướng tới mục tiêu dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản theo hướng phát triển năng lực thực hiện trong bài dạy; tiến hành dự giờ, các hoạt động giáo dục để đánh giá kết quả dạy học; khảo sát khả năng lĩnh hội kiến thức thông qua giờ dạy của giáo viên, thực

hành các bài tập của học viên nhằm kiểm chứng hiệu quả, đối chiếu mục tiêu bài dạy; rút kinh nghiệm sau bài dạy, hoạt động giáo dục của giáo viên, phát hiện mặt mạnh, hạn chế, nguyên nhân của những hạn chế để tìm cách khắc phục cho bài dạy sau.

Đối với giáo viên, cán bộ quản lý và các lực lượng liên quan trong nhà trường xác định mục tiêu trong từng nội dung, chương trình nhằm nâng cao các kiến thức cho học viên; cải tiến các phương pháp dạy học truyền thống, kết hợp các phương pháp dạy học hiện đại, tăng cường sử dụng thiết bị kỹ thuật trong bài dạy. Đồng thời, đổi mới khâu ra đề, kiểm tra đánh giá kết quả học tập của học viên để phát huy tính tích cực, chủ động và sáng tạo của học viên.

Các lực lượng sư phạm trong nhà trường phải thống nhất mục tiêu, nội dung, phương pháp, hình thức tổ chức dạy học để tạo sức mạnh kích thích, thúc đẩy quá trình hình thành phát triển các năng lực thực hiện của học viên, mặt khác đấu tranh chống lại những luận điệu xuyên tạc, nhận thức hành vi sai trái coi thường việc học tập.

Đối với học viên, phải có động cơ học tập, xác định học không phải để lấy bằng cấp, đủ điều kiện để bổ nhiệm, mà phải nhận thức học là để có kiến thức và năng lực để khi ra trường đảm đương được nhiệm vụ được Đảng và Nhà nước giao cho; chấp hành đúng theo sự hướng dẫn của đội ngũ giáo viên và cán bộ quản lý nhà trường, biến quá trình đào tạo thành quá trình tự đào tạo của bản thân.

2.3.4. Biện pháp 4: Chỉ đạo sử dụng phương tiện kĩ thuật hiện đại trong dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản ở các trường Trung cấp Cảnh sát Nhân dân

- **Mục tiêu:** Biện pháp này được thực hiện nhằm tăng cường cho giáo viên khả năng lựa chọn và sử dụng các phương tiện kĩ thuật dạy học hiện đại góp phần thực hiện hiệu quả các phương pháp dạy học theo định hướng phát triển năng lực thực hiện.

- **Nội dung và cách thức thực hiện:** Phó hiệu trưởng phụ trách chuyên môn chỉ đạo giáo viên, học viên phải khai thác, sử dụng công nghệ thông tin, truyền thông như một công cụ đắc lực để đổi mới cách thức dạy và học tiến bộ, hiện đại hơn, có khả năng phát triển năng lực thực hiện cho học viên. Đối với học viên, cần phải tiếp cận với phương tiện kĩ thuật tiên tiến hiện đại. Do đó, sẽ tăng khả năng tiếp thu kiến thức qua nghe trực quan. Nên lồng ghép đa dạng các phương pháp dạy học khác nhau, không nên làm giảm vai trò của giáo viên, qua đó tăng cường sự trao đổi giữa giáo viên và học viên. Thường xuyên đào tạo, bồi dưỡng kỹ năng sử dụng phương tiện kĩ thuật dạy học hiện đại cho giáo viên, cán bộ quản lý nhằm giúp họ sử dụng thành thạo vi tính và các phương tiện dạy học hiện đại.

Đối với học viên, điều kiện cơ sở vật chất, phương

tiện kỹ thuật, tài liệu có vai trò rất quan trọng đối với hoạt động học tập, rèn luyện nhằm phát triển năng lực thực hiện có liên quan đến hoạt động nghề nghiệp. Cần có kế hoạch bảo đảm tốt nhất về điều kiện vật chất cho học viên, nhất là các loại sách giáo khoa, giáo trình, tài liệu liên quan trực tiếp đến nội dung buộc học viên phải đọc, phải nghiên cứu tập luyện. Chuẩn bị đầy đủ vật chất, phương tiện sẽ góp phần nâng cao chất lượng và hiệu quả học tập của học viên nói chung và tối ưu hóa việc hình thành và phát triển năng lực thực hiện nói riêng.

2.3.5. Biện pháp 5: Chú trọng xây dựng môi trường sư phạm và đảm bảo các điều kiện cho hoạt động dạy và học môn Nghiệp vụ cơ bản theo định hướng phát triển năng lực thực hiện

- **Mục tiêu:** Biện pháp này được thực hiện nhằm tạo ra môi trường và các điều kiện thuận lợi cho hoạt động sư phạm của giáo viên và hoạt động học tập môn Nghiệp vụ cơ bản của học viên, góp phần thực hiện hiệu quả mục tiêu phát triển năng lực thực hiện cho học viên.

- **Nội dung và cách thức thực hiện:** Nhà trường đảm bảo các yêu cầu về giáo trình, tài liệu, phương tiện dạy học, phương tiện làm việc và học tập, chăm lo đời sống vật chất tinh thần cho giáo viên và học viên, tạo môi trường sư phạm tốt cho hoạt động dạy học đạt kết quả. Các trường Trung cấp Cảnh sát Nhân dân giao cho kế toán nhà trường xác định rõ các nguồn ngân sách có thể dành cho việc đầu tư cơ sở vật chất kỹ thuật của trường. Hàng năm, dựa trên kế hoạch cung cấp cơ sở vật chất từ nguồn ngân sách của cấp trên, số lượng và chất lượng cơ sở vật chất, phương tiện kỹ thuật dạy học hiện có của nhà trường, yêu cầu của hoạt động dạy học, xác định rõ mức độ đáp ứng của nhà trường, xác định danh mục và số lượng thiếu từng loại để có kế hoạch bổ sung. Từ các số liệu đã có, lập kế hoạch với những đề xuất cụ thể, chi tiết về việc sử dụng nguồn ngân sách của trên cấp và các nguồn kinh phí khác tăng cường mua sắm trang bị, phương tiện kỹ thuật dạy học hiện đại.

Trên cơ sở ngân sách đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học các trường thực hiện bổ sung đúng, đủ và chất lượng để việc dạy học có hiệu quả. Ban giám hiệu các trường Trung cấp Cảnh sát Nhân dân cần kết hợp với tổ chuyên môn, chuyên gia giáo dục xin ý tư vấn đề thiết kế, xây dựng, bố trí phòng học bộ môn hợp lý, cần cử người đi tham quan và trao đổi kinh nghiệm với các trường khác về xây dựng phòng học chuyên dùng. Ban giám hiệu trường Trung cấp Cảnh sát Nhân dân phải chỉ đạo cho cán bộ có chức năng lập kế hoạch mua sắm trên cơ sở nhu cầu thực tế và cân đối các nguồn thu chi của nhà trường. Yêu cầu giáo viên dựa theo phân phối chương trình bộ môn và thực tế đồ dùng dạy học của nhà trường có đề xuất mua những đồ dùng và phương tiện dạy học còn thiếu. Ban Giám hiệu các trường Trung cấp Cảnh sát Nhân dân cần phổ biến để giáo viên xác

định danh mục cơ sở vật chất, thiết bị dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản, đồng thời phải trang bị kiến thức để giáo viên hiểu rõ việc sử dụng phương tiện dạy học sao cho hiệu quả. Trong dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản, việc vận dụng những thành tựu của công nghệ thông tin có nhiều mức độ khác nhau. Việc thiết kế các nội dung dạy học bằng các ứng dụng của công nghệ thông tin phải có ý tưởng sư phạm, vừa đảm bảo các yêu cầu về chuẩn kiến thức kỹ năng của các chủ đề vừa đảm bảo các yêu cầu kỹ thuật. Các trường cần thực hiện đồng bộ các biện pháp quản lý cơ sở vật chất, phương tiện kỹ thuật hiện đại nhằm phát huy hiệu quả khai thác và sử dụng. Đồng thời, dựa trên kế hoạch, kiểm tra định kỳ, đột xuất việc sử dụng, phương tiện kỹ thuật dạy học của giáo viên. Ban Giám hiệu các trường Trung cấp Cảnh sát Nhân dân cần động viên khen thưởng những sáng kiến kinh nghiệm của giáo viên về đồ dùng dạy học. Tổ chức cuộc thi giáo viên và học viên làm đồ dùng dạy học mới nhằm phát huy khả năng sáng tạo của giáo viên và học viên, thực hành tiết kiệm một phần ngân sách. Cần xây dựng và hoàn thiện hệ thống phần mềm ứng dụng trong nhà trường, phục vụ chặt chẽ, chính xác, minh bạch trong quản lý và giảng dạy và thi, kiểm tra. Khai thác tài liệu điện tử từ các nguồn tin cậy. Xây dựng hệ thống thư viện mở, thư viện điện tử phục vụ thuận tiện cho học tập và tìm tòi nghiên cứu của giáo viên và học viên.

2.3.6. Biện pháp 6: Thường xuyên kiểm tra, đánh giá hoạt động dạy và học môn Nghiệp vụ cơ bản theo định hướng phát triển năng lực thực hiện

- **Mục tiêu:** Biện pháp này được thực hiện nhằm giúp các chủ thể quản lý đánh giá được hiệu quả thực hiện mục tiêu, nội dung, phương pháp quản lý của mình trong dạy và học môn Nghiệp vụ cơ bản theo định hướng phát triển năng lực thực hiện để điều chỉnh phù hợp hơn, góp phần bảo đảm và nâng cao chất lượng dạy học ở các trường Trung cấp Cảnh sát Nhân dân.

- **Nội dung và cách thức thực hiện:** Thường xuyên kiểm tra, đánh giá năng lực chuyên môn của đội ngũ giáo viên dạy môn Nghiệp vụ cơ bản. Giáo viên là người trực tiếp quản lý hoạt động dạy học, chất lượng quản lý phụ thuộc phần lớn vào trình độ, năng lực của đội ngũ giáo viên. Kiểm tra, đánh giá hoạt động dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản ở trường Trung cấp Cảnh sát Nhân dân trước hết là kiểm tra, đánh giá chủ thể thực hiện hoạt động này. Khi tiến hành kiểm tra, đánh giá năng lực chuyên môn của giáo viên, các chủ thể quản lý cần thực hiện một số yêu cầu như: xác định mục đích, yêu cầu, đối tượng và hình thức kiểm tra, đánh giá; xây dựng chuẩn và thang đánh giá; lựa chọn phương pháp và phương tiện kiểm tra, đánh giá phù hợp; giúp giáo viên nhận thức rõ về mục đích, yêu cầu, hình thức kiểm tra, đánh giá.

Quản lý kiểm tra, đánh giá của giáo viên đối với hoạt động học tập của học viên. Chủ thể quản lý căn cứ vào mục tiêu dạy học để lập kế hoạch thường xuyên, định kỳ và kiểm tra, đánh giá giáo viên về mọi mặt. Khi lập kế hoạch kiểm tra cần đưa ra mục đích, nội dung và các tiêu chí để kiểm tra. Việc tổ chức kiểm tra phải đúng nguyên tắc, cần xây dựng rõ ràng thang điểm kiểm tra. Đánh giá trình độ, kiến thức chung của học viên bảo đảm tính khách quan, công bằng. Vận dụng đa dạng các hình thức kiểm tra, đánh giá kiến thức, kỹ năng nghiệp vụ cơ bản của học viên theo mục tiêu dạy ở nhà trường. Quản lý đổi mới các hình thức kiểm tra, đánh giá của giáo viên với hoạt động học tập của học viên. Chủ thể quản lý thường xuyên tổ chức kiểm tra hoạt động dạy và hoạt động học của giáo viên và học viên theo yêu cầu đổi mới của chương trình, nội dung môn học và phương pháp giảng dạy môn Nghiệp vụ cơ bản theo chương trình mới. Chủ động đổi mới nội dung, phương pháp kiểm tra, đánh giá theo yêu cầu mới.

3. Kết luận

Quản lý hoạt động dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản ở các trường Trung cấp Cảnh sát Nhân dân theo định hướng phát triển năng lực thực hiện có vai trò quan trọng. Nó ảnh hưởng không nhỏ đến kết quả dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản nói riêng và chất lượng đào tạo của nhà trường nói chung. Vì thế, quá trình này cần được chú trọng thực hiện thường xuyên và không ngừng cải thiện kết quả. Tuy nhiên, kết quả nghiên cứu thực trạng đã chỉ ra rằng, quá trình quản lý hoạt động dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản ở các trường Trung cấp Cảnh sát Nhân dân theo định hướng phát triển năng lực thực hiện tuy đã được triển khai với nhiều nội dung quản lý song kết quả đạt được mới chỉ ở mức trung bình. Các biện pháp quản lý hoạt động dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản ở các trường Trung cấp Cảnh sát Nhân dân theo định hướng phát triển năng lực thực hiện đề xuất bước đầu đã được khẳng định về mức độ cần thiết và tính khả thi sẽ góp phần hoàn thiện quá trình quản lý hoạt động dạy học môn Nghiệp vụ cơ bản tại các nhà trường.

Tài liệu tham khảo

- [1] William E. Blank (1982), *Handbook for Developing Competency - Based Training Programs*, Prentice Hall, Inc, Ohio
- [2] John W Burke (1995), *Competency Based Education and Training*, The Falmer Press, London
- [3] Shirley Fletcher (1995), *Competence - Based Assessment Techniques*, Kogan Page Ltd, London.
- [4] Harris, R., Guthrie, H., Hobart, B., & Lundberg, D. (1995), *Competency-Based Education and Training: Between a Rock and a Whirlpool*. South Melbourne: Macmillan Education Australia.
- [5] Nguyễn Đức Trí (1996), *Tiếp cận đào tạo nghề dựa trên năng lực thực hiện và việc xây dựng tiêu chuẩn nghề (Báo cáo tổng kết đề tài cấp Bộ 93-38-24)*, Viện Nghiên cứu Đại học và Giáo dục chuyên nghiệp, Hà Nội.
- [6] Cao Danh Chính (2012), *Dạy học theo tiếp cận năng lực thực hiện ở các trường Đại học Sư phạm kỹ thuật*, Luận án Tiến sĩ Giáo dục học, Trường Đại học Sư phạm Hà Nội.

SOME MEASURES TO MANAGE TEACHING ACTIVITIES OF BASIC PROFESSIONAL SUBJECTS IN THE INTERMEDIATE PEOPLE'S POLICE SCHOOLS BASED ON COMPETENCE - ORIENTED APPROACH

Triệu Thị Thu

Email: triethuttcp@gmail.com
 School of Inspectorate Officer -
 The Government Inspectorate of Vietnam
 Duc Thang street, Duc Thang ward,
 Bac Tu Liem district, Hanoi, Vietnam

ABSTRACT: After reviewing theoretical issues on teaching and management of the Basic professional subjects at the Intermediate People's Police Schools based on competence-oriented approach, through a survey questionnaire on 98 managers and teachers, the author has summarized the current status, creating a scientific and practical basis to propose six measures to contribute to improving the effectiveness in these activities. The Basic professional subjects at Intermediate People's Police Schools in the direction of capacity development, include: to organize activities to raise awareness and responsibility for managers, teachers and students about teaching basic professional subjects oriented by competence-based approach; to develop the curriculum for teaching basic professional courses with the competence-based orientation; to direct the innovation of teaching methods and forms; to guide the use of modern technical means in teaching the Basic professional subjects at the Intermediate People's Police Schools; to focus on building a pedagogical environment and ensuring the conditions of teaching and learning; to regularly check and evaluate the teaching and learning activities with the competence - based orientation.

KEYWORDS: Teaching activities, management of teaching activities, Basic professional subjects.